

ISƏTɛɛ TOM TAKƏLAYA Kutubtu

Takəlaya kanɛ ka taa kɛ pa kɛsəyɪ Yuta nyəma mpa pa pona Papiloni tɔ pa tɔm. Papiloni nyəma cɔɔsa Yuta nyəma mpeyɛ haləna pá luki sɪ pá kpiisi-wɛ. Ama Isɔ tá tisi. I yapa Yuta nyəma na Isətɛɛ nin.

Isəna pa faya Isətɛɛ takəlaya tɔ:

Isətɛɛ pəsa wulav, titite 1:1–2:23

Hamaŋ kvləyɪ Maatosee tɔɔ, titite 3:1–5:14

Hamaŋ sɛm, titite 6:1–7:10

Yuta nyəma kəlvɔyɪ kɛ pa kolontunaa, titite 8:1–10:3

Wulav Aselusi acima

¹ Wulav Aselusi*fa* təkayana kawulaya kɛ waatu unɪ ɪ taa. Pə kraɣav Entɪ na pə polo Itiyopii tɔ, pə hɔyɔlɔŋ nunɔwa na hiu na naatosompɔyɔlaya (127) tɔɔ. ^a pa yaaki tɔtɔ sɪ Sɛɛləsɛsɪ. ² Susi ɪcate sɔsɔɔlɛ taa kɛ Aselusi kawulaya kumte ka wɛɛ. ³ Mɔpɔyɔ ɪ kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa, ɪ lapa acima kɛ ɪ waali nyəma, na ɪ akewenaa sɔsaa, na Pɛɛsɪ na Metii nyəma, pə yoolaa nyɔyɔ nyəma, na kufənɛɛnaa na kumatəŋnaa sɔsaa. ⁴ Isətvnaa naatoso tɔcu kɛ ɪ lapa acima anɪ. Aselusi hula ɪ wɛnav sɔsɔɔv, na ɪ sɔsɔɔntv pə fɛɪ yɔyɔtvɔyɔ. ⁵ Pələ pə waali kɛ ɪ tasa acima lapv tɔtɔyɔ Susi ɪcate heele taa yɔlaa tɔna. Pə kraɣav sɔsaa na səkɛma, na pə polo piya tɔ. Kuyaku na kv isikile kɛ ɪ lapa acima kɛ kawulaya nɔnɔyɔ tɛɛ

^a 1:1 Aselusi: Papiloni wulav kɛ pá yaa mpv na kvlɔm unəyɪ

taya tō. ⁶ Paa kaya pəəŋ kupaŋ kuhuluməŋ ké. Na wei pa lii akpaayala tō, na ŋmusi kuɛɛmasi. Na pá tamsəna liyitee nyəgətu kukuwee na pɛɛ kuhulumɛɛ akelenaa. Pa suwa wɔla na liyitee nyəgətu pə katonaa taka ké pɛɛ kupaŋa nna a wɛna ŋmaləm waani waani tō a taya tō. ⁷ Wulav ka puu solum ke səsəm ké na luɣu kulumuyu. Ilena pá ceki wɔla poosiyanaa waani waani taa, na pá celəŋi yəlaa. ⁸ Paa wei i nōka isəna tō, ŋpɔgɔ i nyəki. Paa taŋəŋi nəgəlu. Mpi tō, wulav ka ha nəgə ké si wei í nyəki isəna pá cɛla-i mpv. ⁹ ŋpɔgɔ wulav alv Fasiti ná lapa i alvətəgəntələnaa ke acima tətəgə kawulaya təyaya taa.

Wulav alv Fasiti teeli pasvyv

¹⁰ ŋpɔgɔ kuyaku naatosompəgəlaya nyəŋku wule, wulav Aselusi haya solum. I lanle huluma a ilena í yaa i təmlɛ lataa yəlaa kataasi naatosompəgəlaya. Mehumaŋ na Pisita na Haapona na Pikita na Apakəta na Setaa na Kaakasi. ¹¹ Na í heeli-we si: Ma alv Fasiti í tayanu i ti na í te i kawulaya ntenuyu na í lu ma isəntaa. Na akewenaa səsaa na samaa pá ná i teu. Mpi tō, i isəntaa ka luwaya pə feina saala. ¹² Ama Fasiti ná kisa luw isu wulav suw tō. Təyaya pə haŋa wulav ke səsəm, na i pááná huu. ¹³ ŋpɔgɔ wulav yəgətəna isətuləŋasi nyəntaa. Pa nyəmə kawulaya təm huus na pə kiŋ ké. Pəcə pa ké layatv tasəlaa. ¹⁴ Mpegele Pɛɛsi na Metii yəlaa, Kaasena na Setaa na Atəmata na Taasisi na Mɛɛsi na Maasena na Memukaŋ. Paa ké wulav akewenaa naatosompəgəlaya ké. Pa nyəmə i lotu ké na pá laki i kawulaya taa ké təma səsəna. ¹⁵ ŋpɔgɔ i pəssa-we si: Wulav má, ma tilaa na pá heeli Fasiti ke təm na í

kisi tə mɔɣv. İle ye pa keesəna kiinj pepeye pə wεε si pɑ lapı-ı?

¹⁶ Tənaɣale Memukanj cəwa wulav na ı akewenaa səsaa si: Pə taɣa nyá tike ke Fasiti nyəna yem. Ama ı kpejna nyá akewenaa səsaa, na nyá tetv taa yəlaa tənaya. ¹⁷ Pəle pə paasi alaa təna ká teləsi-təyi təma. İlena pɑ nyəni pa paalaa ke yem si: Wulav ka yaawa ı alv na í kisi pote. ¹⁸ Saŋa maɣamaɣa Mete na Pεεsi pə akewenaa səsaa alaa ka nu-tı. İlena pa paalaa yəɣətəyi na pɑ keesəyi-wε na pɑáná kra-wε. ¹⁹ Təv, Taca, ye ma təm lapa-ŋ teu, ile n yele na pɑ ŋmaa Mete na Pεεsi kiinj wei ı layasəyi tə, ı takəlaya taa si, Fasiti í taa tasa nyá kinj kəntε. İlena wulav kraɣa alv kɔfalv wei ı mɔna pɑ kusi ı nyɣv tə. ²⁰ Ye nyá kawulaya səsaya kanε, ka taa yəlaa təna nu təm tənε, ile alaa ká nuna pa paalaa. Paa pa ké səkpeɣa yaa səsaa.

²¹ Mɔpúyú təm ntı tə lapa wulav na ı akewenaa ke lelen, na wulav la ısu Memukanj yəɣətɔyv tə. ²² İlena í ŋmaa lεətələnna na paa həɣəlɔyv ŋku kv kɔnɔŋ na kv ŋmaatu taa. Mɔpúyú ı tilina ı kawulaya tetv təna taa si, paa apalv wei ı ke səsə ke ı təyaya taa ké, na ı nsəmle ke paa yəɣətı.

2

Isətee pəsa wulav alv

¹ Waatu wei wulav pɑáná hεewa, ılena í maɣasi ı alv Fasiti təm ke ı taa. Na ısəna ı suwa si ı laki-ı tə. ² Mɔpúyú ı təmle nyəma ná mpv ılena pɑ tə si: Taca, pɑ pεeki-ŋ pεelaa mpa pa ta nyənta apalaa na pa lvm luwa tə. ³ Mpv tə, kra akewenaa ke kawulaya həɣələŋ təna taa, na pɑ koti pεelaa telaa mpa pa ta

nyənta apalaa tɔ. Alaa kawulaya tɔyaya taa kɛ paa kotɪ pɛɛlaa mɛyɛ Susi ɪcatɛ taa. Ƴɛna yulu katanɔ Heke wei ɪ paasəyənna-we tɔ ɪ cɛɛ-weyɛ mpi mpi paa lakənna kacɔka tɔ. ⁴ Na ye nyá luyɪ ɪ sɔv pa taa wei, ɪɛ n kraɣa-ɪ na ń ɛɛtɪ Fasiti lonte taa.

Ƴpɔyɔ tɔm ntɪ tɔ maya wulav na ɪ la mpv.

⁵ Yuta tv nɔyɔlv ɪ ka wɛnna Susi ɪcatɛ taa, na pá yaa-ɪ sɪ Maatosee. Ƴ ka kɛ Pɛncamɛɛ kɛkɛle tv, na ɪ cɔsɔnaa ntɛ Kisi na Simeyi na ɪ caa kɛɛ Yayii. ⁶ Ƴ na Yuta wulav Yekoniya na lɛlaa kɛ Papiloni wulav Nepukanɛsaa ka kuuwa na ɪ pona ɪ tɛ. ⁷ Ƴpɔyɔ Maatosee caa neu na ɪɛ ɪ alv pa sɔpa, na pá yeɛle sulav kɛ pɛɛɔ. Pa yaa-ɪ sɪ Hatasa na pá cuyusi-ɪ sɪ Isətɛɛ. Ƴ ɪsɛntaa ka luwaya pə fɛina. Ƴɛna Maatosee kraɣa-ɪ na ɪ tɔɔ-ɪ.

⁸ Waatv wei pa kraala wulav tɔm ntɔyɪ mpv, ɪɛna pá kotɪ pɛɛlaa kɛ Susi ɪcatɛ taa, na Isətɛɛ tɔtɔ. Na pa paasɛnlv yulu katanɔ Heke fɛɛyɪ pa tɔɔ. ⁹ Ƴpɔyɔ Isətɛɛ tɔm lapa apalv ɪnɔyɪ teu. Ƴɛna Isətɛɛ kraɣa-ɪ na nyuyv. Tɔnaya ɪ ha-ɪ kraɣaa kɛ kacɔka wontu, na ɪ hvli-ɪ waav kupaɲkv kɛ alaa tɔyaya taa, na ɪ cɛɛ-ɪ kawulaya tɔyaya paasɛnlaa alv nyóma kɛ naatosompɔyɔlaya. ¹⁰ Ama Isətɛɛ ta yeɛle na pá nyɪ sɪ ɪ kɛ Yuta tv, teitei ɪsu Maatosee ka kisina-ɪ tɔ. ¹¹ Maatosee pukaya alaa tɔyaya nɔnɔyɔ tɛɛ kɛ na ɪ naaki Isətɛɛ alaafɔya, na ɪsɔna pa laki-ɪ tɔ.

¹² Pɪ wɛɛ kɛ sɪ paa pɛɛɔ wei ɪ la kacɔka kɛ pɔnaya tɔcu ɪsu paa sɪw alaa tɔ. Nim mpi pa yaa sɪ miili tɔyɔ pa caalɔyɪ sayalvyv kɛ ɪsɔtvnaa naatoso. Pə waali na pá sayali lɛmpɔnaa tɔtɔyɔ ɪsɔtvnaa naatoso lɛlv. Pa tɛɲ mpv tɔyɔ pɛɛlaa mɛɛ pa puki wulav kin na pá kaasɔyɪ tɔma. ¹³ Ye pɛɛɔ wei ɪ kɔla tɛɛv, ɪ nɔka

mpi pa cələyi-ı k  na ı k re na. ¹⁴ Taanaya taanaya k  pa pukaya na ku fema tana , ıle pa polo alaa t yaya naale ny nka  ka ka taa yulu katan  Saas kası fenjiyi-we t . Na ye wulav ta nyuli wei na ı yaa ı h te, ıle u tas yi t naya m lvu.

¹⁵ Kuyanku p  tala Apihayili p el  Isət e pote t . Isət e ka k  Maatosee neu wei ı ka t kaa ısu ı kululu t y . Isət e ta p eki sı ı k rak yi puluvu yem. Ama Heke keesa-ı mpi mpi t , p  tike ke ı k rayaa. Isət e t m ka we pa t na m  pa naakaya-ı t y  teu k . ¹⁶ Wulav Aselusi kawulaya p naya naatosomp y laya ny nka taa k  pa s na Isət e ke kawulaya t yaya taa, ke pa ı tu naanowa ny n wei pa yaa sı Tepe t  ı taa. ¹⁷ M r y  wulav luyu s  Isət e na p  k li ı alaa t na.  ena wulav h li Isət e ke p ele na suulu na p  k li p elaa lempa t na. M r y  Aselusi k a Isət e ke wulav alvny n ke Fasiti lonte taa, na ı tem-ı kawulaya ntenuyu. ¹⁸ M r y  wulav lapa acima ke Isət e t .  ena wulav yaa ı waali ny ma na akewenaa s saa.   c pa ı tetu y laa ke lampuu, ı lapa-weye kuv n na luyu kulvmbu na kawulaya t n.

¹⁹ Waatu wei paa kota p elaa ke t m naale ny m t , Maatosee ka we wulav t mle taa k  t na. ²⁰ Ama Isət e ka t ka nti Maatosee ka kis na-ı t y .   ta yele na p  ny m-ı sı ı k  Yuta tv. Mpi t , ı seeki Maatosee ke ısu ı ka wev ı te t .

Maatosee waasvyn ke wulav

²¹ Waatu wei Maatosee ka we wulav t mle taa k  m v t . Kuyaku nakvli, kawulaya t yaya n n sı tanlaa Pikitan na Teleki pa m  wulav na p  n , na p  caakaya-ı nin t y . ²² Maatosee nu m v,  ena ı tayasi

Isətee, na ílé í heeli-təyi wulav. ²³ Pa təha təm nti tə nəəhee, ílena pá mayana-təyi mpv. Mpyúyú pa pusa apalaa asayaa mpe pa naale na təyv. Ílena wulav yelee na pá ηmaa təm ntəyi í kawulaya kutəəsətə takəlaya taa.

3

Hamah taa kpanav ke Yuta nyáma

¹ Mpyúyú pəle pə waali wulav Aselusi kusa Akaki tu Hametata pəyalu Hamah nyəyv na í kpa-i í waali tu. ² Ílena wulav si si í kawulaya taa akewenaa təna í hənti Hamah ke ate na pá see-i. Ama Maatosee ná kisa mpv iní pə lapv. ³ Mpyúyú akewenaa lelaa pəəsa-i si: Pepe təə ké nn lakí isu wulav suwa tə? ⁴ Paa kuyaku ηkuyu pa pəəsa-ya-i mpv. Ílena í cə-we si: Ma ké Yuta tv. Ntəna pá tayasi-təyi Hamah si pa naaki si í ká la isəna. ⁵ Hamah cekənaa si Maatosee u həntəyi-i ate, ílena í pááná huu. ⁶ Hamah nuwa si Maatosee ké Yuta tv, pə təə ké í caakaya si í kpiisi í na í yəlaa Yuta nyáma lelaa mpa pa we Aselusi kawulaya təna taa tə. Si í kv Maatosee tike tə, təle tə ta maya-i. ⁷ Mpyúyú Aselusi kawulaya pənaya naanəwa na naale nyəhka isətv kancaalaya nyəh wei pa yaa si Nisan tə í taa Hamah mayasa pəle nte pa yaa si pulim tə, si í nyəh kuyaku ηku í ká kpiisi Yuta nyáma isu í mayasuyv í taa tə. Ílena pə təyv pa isətv naanəwa na naale nyəh wei pa yaa si Ataa tə.

Hamah mayasuyv si í kpiisi Yuta nyáma

⁸ Mpyúyú Hamah təma wulav si: Yəlaa napəli pa wenna nyá tetv həyələh təna taa. Pa wəna pa mpa kə, pa yaasi ta nəyəsəna yəlaa lelaa. Pəyele paa təhəyi nyá kiin. Íle pə ta muna si í yelee-we. ⁹ Ye pə maya-η

ɪlɛ n ha nɔɔɔ na pɑ kpiisi-wɛ. ɪlɛ ma kaalɛ pɑ liyitee nyɛɔtɔ kɛ tɔnɛnaa ɲmɔnɔɔvɔ nuɔɔwa (300) na mɑ cɛla kawulaya liyitee paasɛnlɛa na pɑ tɔ kpancoou taa.

¹⁰ M'pɔyɔ wulav lɛsa ɪ kukuule nte ɪ yɔsɛɔnɛ tɔ na ɪ cɛla Yuta nyɛma kolontu Hamɛɲ. ¹¹ ɪlɛna ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Ma ha-ɲ yɛlaa mpe na pa liyitee, lana-wɛɣɛ ɪsɛna n caa tɔ.

¹² M'pɔyɔ Hamɛɲ kota wulav takɛlasɪ ɲmaalɛa kɛ ɪsɔtɔ kancaalaya nyɛɲ kɔyɛɛɲ naanɔwa na tooso wule. ɪlɛna pɑ ɲmaa takɛlasɪ kɛ tɛtɔ fɛɲlaa na kɔmatɛɲnaa sɔsaa na nyɔɔvɔ nyɛma. M'pɔyɔ pa tɛlɛsɛna paa piitim mpi pɛ taa, na pɑ tɔ wulav hɛtɛ na ɪ kuyɔsum. ¹³ M'pɔyɔ pa tilina lɛɛtɛlɛnaa mpeɣɛ tillaa kɛ pa tɛtɔ tɛna taa sɪ pɑ kpiisi Yuta nyɛma tɛna tɛpaɪ. Pɛ kpaɣav kɔkpatɛlaa na piya tɔ. ɪlɛna pɑ kuu pa wɛnɔv tɛnaya kuyaku kulɔmɔvɔ taa kɛ pa ɪsɔtɔ naanɔwa na naalɛ nyɛɲ Ataa kɔyɛɛɲ naanɔwa na tooso wule. ¹⁴ Pɪ wɛɛ sɪ pɑ tɛlɛsɪ lɛɛtɛlɛnaa mpe pa tɔm kɛ paa tɛtɔ hɔɔɔɔvɔ ɲku kɔ yɛlaa kɛ, na paa wei ɪ sɔɔɔv pɪ kuyaku ɲku kɔ wule. ¹⁵ M'pɔyɔ tillaa tɛɛna asewa ɪsɪ wulav ka heeluyɔ-wɛ tɔ na pɑ kpaali tɔm nɛɣɪ Susi ɪcɛtɛ taa. Wulav na Hamɛɲ pa caɣaa na pɑ nyɔɔki, ɪlɛna tɔm nɪ tɔ cɔki ɪcɛtɛ.

4

Maatosee sɛlɛmɔvɔ kɛ Isətɛɛ sɪ ɪ sɛna-wɛ

¹ Maatosee nuwa pɛ tɛna mpi pɛ laki tɔ. ɪlɛna ɪ cɛli ɪ wontu na laɲwakɛllɛ na ɪ suu lɛyɔɣa nyɛntɔ. Na ɪ pɛli ɪ nyɔɔvɔ taa kɛ tɔɔma, na ɪ cɔɔ ɪcɛtɛ na ɪ maki kapusi. ² M'pɔyɔ ɪ pola kawulaya nɔnɔɔɔ na ɪ sɛɲ tɛna. Mpi tɔ, pa kisina lɛyɔɣa wontu suulaa kɛ nɔnɔɔɔ

ηκεγε. ³ Paa tetu hɔɣɔlvɔv ηku kv taa ké wulav tɔm nti tɔ talaa, Yuta nyɔ́ma lanja wakələyi ké tətɔɣɔtɔɣɔ. Na pá həkəyi nɔɔsi na pá wiiki na pa payale suuki ləyaya wontu, na pá həntəyi təlɔma taa.

⁴ Ḿpúyú Isətɛɛ təmle nyɔ́ma alunyəma na yəlaa kataasi pa polaa na pa heeli Isətɛɛ ke Maatosee lanwakəlle tɔm. Ulena sɔɣəntv kra Isətɛɛ ke səsəm na í tilina Maatosee ke wontu, si í wɔɣɔsi i ləyaya nyəntv. Ulena Maatosee kisi. ⁵ Tənaya Isətɛɛ yaa katarja Hataki wei wulav ka cəla-i si í laki-i təmle tɔ na í tili-i si: Polo n pɔɔsi Maatosee si pepe lapəna. ⁶ Ḿpúyú Hataki pola Maatosee kin ke kawulaya təyaya nənɔɣɔ tənaya ɪcatɛ patəma taa. ⁷ Ulena Matosee keesi-i pə təna mpi pə mayana-i tɔ. I keesa-i tətɔɣɔ liyitee ɪsəna Hamanj si i nɔɣɔ si, ye i luna Yuta nyɔ́ma təkule i ká tv wulav kpancoou taa tɔ. ⁸ Ulena Maatosee cəle-i Yuta nyɔ́ma kɔvɔv tɔm nti pa kraala Susi taa tɔ pə takəlaya si: Cəla Isətɛɛ na n keesi-i pə təna. Si polo wulav kin na n wiina-i na n sələmi-i suulu ke Yuta nyɔ́ma tɔm. ⁹ Ḿpúyú Hataki polaa na í heeli Isətɛɛ ke Maatosee tɔm nti. ¹⁰ Tənaya Isətɛɛ mənna Hataki si í heeli Maatosee si: ¹¹ Pə kraɣav wulav təmle nyɔ́ma təna, na i tetu hɔɣɔlɔɣ yəlaa təna tɔ, pa nyəma si paa apalv yaa alv svvna wulav taya tɔɔ na pá ta yaa-i, səm ké. Ama wei wulav ká hvli i wɔla kkrátúyú si i yaa-i tɔ i paasi ké. Pəyele ma kuyeyɛ hiu na naanvwa kəlv wulav ta yaata-m i cəlv. ¹²⁻¹³ Tənaya Maatosee tilaa si pá heeli Isətɛɛ si: Taa hvv si nyá tike n ká fitina səm si n wɛ wulav təyaya taa tɔ pə tɔɔ yoo. ¹⁴ Ama ye n kisa tɔm tənɛ tə paasənav, pu waasi Yuta nyɔ́ma. Ule nyá na nyá təyaya nyɔ́ma mə tənaya nté. Halɪ ntanyɪ pə mayamaɣa pə tɔɔ ké n pəsa

wulav alv. ¹⁵ Ḿpúyú Isətɛɛ tilaa sɪ pa heeli Maatosee sɪ: ¹⁶ Polo ń kotɪ Yuta nyóma mpa pa wɛ Susi tɔ pa tɛna na pá həkɔ nɔɔsɪ kɛ ma tɔɔ ké kuyɛɛɛn tooso. ɪ taa tɔɔ ɪ taa nyɔɔ, paa ilim paa ahoɔ. Ma na ma tɛmlɛ nyóma alvnyəma taa həkɔ nɔɔsɪ kɛ mpv tɔtɔ. Paa na kiiu wɛɛ tɔ, maa sɔv wulav tɔɔ, na ye maa sɪ ma sɪ.

¹⁷ Ḿpúyú Maatosee tɛɛwa na ɪ la pə tɛna mpi Isətɛɛ heela-ɪ tɔ.

5

Isətɛɛ yaa wulav na Haman ke tɔɔv

¹ Ḿpúyú pa nɔhəkɔtv kuyaku tooso nyɛŋkv wule, Isətɛɛ suu ɪ kawulaya wontu na ɪ polo na ɪ sɛŋ wulav taya tɔɔ. Na wulav náá caya ɪ kawulaya kumte tɔɔ ké nɔnɔkeelasɪ. ² Waatu wei wulav na Isətɛɛ na ɪ sɛŋa mpv, ɪlena Isətɛɛ nyɔɔv te na wulav hulɪ-ɪ ɪ wɔla kkrátúyú na Isətɛɛ polo ɪ tokina kv nɔɔv taa. ³ Ḿpúyú wulav pɔɔsa-ɪ sɪ: Alaafəya kɛɛ? Heeli-m mpi n caaki tɔ, paa ma kawulaya hɔɔɔlvɔv maa ha-ŋ. ⁴ Ntɛna Isətɛɛ cɔ sɪ: Hai, ma cɛ, alaafəya ké. Ma caa ké sɪ nyana Haman ɪ kɔɔ ma tɛɔv sɛŋa na ɪ tɔɔv.

⁵ Ḿpúyú wulav tila kpaakraa kɛ Haman waalɪ sɪ pá polo Isətɛɛ tɛɔv tɔɔv ɪsu ɪlé ɪ nyulɔv tɔ. ɪlena pá tɛɛ.

⁶ Pa nyɔɔkaya sulvm kɛ waatu wei ɪlena wulav pɔɔsɪ Isətɛɛ sɪ: Pepeɔv n nyuləɔi yee? Paa ma kawulaya hɔɔɔlvɔv, maa ha-ŋ. ⁷⁻⁸ Mpɔɔvɔle Isətɛɛ sɪ: Hai, ma cɛ, nti ma nyuləɔi teu tɔɔvɛ sɪ cele nyana Haman ɪ kɔɔ ma tɛɔv tɔɔv tɔ. ɪlɛ maa heeli-ŋ nti tɔ wɛɛ tɔ.

Haman caaki Maatosee kvv

⁹ Ḿpúyú Haman luna Isətɛɛ tɛɔv kuyaku ŋkv na lanɔlvɔmɛ sɔsɔɔlɛ. ɪlena ɪ mayana Maatosee kɛ

wulav təyaya nənəyə, ama Maatosee ta kuli yaa í nyəyəli si ı səeki Haman, ılena páána huu Haman. ¹⁰ ılena í kpa ı ti na í kpe na í tili na pá yaa ı taapalaa na ı alv Selesesi. ¹¹ M'p'ógú Haman sama ı ti na ı wenaυ səsəəm na ı pəyalaa kəpin. Na teeli wei wulav tu-ı na í kpa-ı ı akewenaa na ı waalı nyéma pa nyuyυ tu tə. ¹² Pəle pə paasi, na í tasa si: Ma tike təkəy ké Isətee ləsaa si ma su wulav na tə təyə ı tē. P'ós' cele ma na wulav tə tasəyi Isətee tēye məlvuy na t'ə təyə tətə. ¹³ Ama ma mayana Yuta tu Maatosee ke wulav təyaya nənəyə. ılena ma lanje wakəli na má səə tənē inı tə tənə tə təə.

¹⁴ M'p'ógú Haman alv Selesesi na ı taapalaa tənə təma si: Pá saaki tesika na ká kuli ısu məetələnəə hiu na kakpasi. ılena cele tanan n' sələmi wulav na pá pusi Maatosee na-ke. ıle nyana wulav í ká polo təyəυ na lanhlumle.

Tənəya təm tənē tə mayə Haman, na ı lā na pá saaki tesika.

6

Wulav kvsuyv ke Maatosee nyuyv

¹ M'p'ógú ahoo anı wulav ta pəsi na í too. ılena í yele na pá kəna kvətəsutv takəlaya na pá kala-ı-ké. ² Tənəya pa mayana ka taa si: Maatosee ka kula wulav təyaya tanlaa Pikitan na Teleki pa waalı. Waatv inəyi pəle pa caakaya wulav ke nin təyυ. ³ Kelena wulav pəsı si: Na pəpəye pa kvsəna Maatosee nyuyv ke mpυ inı pə təə? Ntəna təmle nyéma si pa ta lapı-ı pvlv.

⁴ M'p'ógú wulav pəsaa si: Awe we təya təə?

Ule pi pana Haman ka polaa si i sələməxi wulav si pá pusi Maatosee na tesika ŋka paa saakaa tɔ. ⁵ Ntɛna tɛmlɛ nyáma heeli wulav si: Haman sɛɣna taɣa tɔɔ. Ulena wulav si: I sɔv.

⁶ Haman sɔvwa ulena wulav pɔɔsi-i si: Ye wulav caa i kusɪ yɔlv nyɔɣv, pepeye paa lapɪ-i?

Ípɔ́yó Haman huɔwa i taa si: Ma nyɔɣv ke i caa kusɔɣv. ⁷ Ntɛna í cɔ wulav si: ⁸ Tacaɔ, cɛɛ-i nyá kawulaya wontu, na nyá kpaɣanv wei pa tema ntenuɣu tɔ. ⁹ Ulena nyá akewenaa taa nɔɣɔlv suu-i wontu nti na í cayasi-i kpaɣanv tɔɔ. Ulena í cɔɔna-i icatɛ nɔnɔɔsi tɛɛ, na í kpaalɔxi si: Ii naaki isɛna wulav laki yɔlv wei i nyɔɣv i kusɔxi tɔ.

¹⁰ Ípɔ́yó wulav tɔma Haman si: Kpaɣa wontu ke nɔnɔɔ na kpaɣanv, isɪ n yɔɣɔtaa tɔ. Polo ŋ la ípɔ́yó Yuta tv Maatosee, wei i we ma tɛmlɛ taa ké ma nɔnɔɣɔ tɛɛ tɔ. Taa sɔɔ mpi n yɔɣɔtaa tɔ pə taa pɔlv.

¹¹ Tɛnaya Haman kpaɣa wontu na kpaɣanv na í suu Maatosee. Ulena í cɔɔna-i icatɛ nɔnɔɔsi tɛɛ ké kpaɣanv tɔɔ. Na í kpaalɔxi lɔlv si: Ii naaki isɛna wulav laki yɔlv wei i nyɔɣv i kusɔxi tɔ. ¹² Pə waali ké Maatosee mɛla wulav nɔnɔɣɔ kin. Ulena Haman náá se na í sɔv i tɔyaya na í taka i isɛntɔɔ na lanwakəlle sɔsɔɔɛ. ¹³ Ípɔ́yó i keesa i alv Seɛɛsi na i layatv tasɔlaa tɛnaya mpi pə mayana-i tɔ. Ulena peɛɛ pá tɔmɪ-i si: Maatosee wei i isɛntaa pə sɔv-ŋ tisuyv ke isɛntɔ tɔ, i ké Yuta tv ké. N kaa kpaɣa pɔlvɔv i tɔɔ, n kpisaa ké. ¹⁴ Pa tɔɣna ípɔ́yó yɔɣɔtvɔv uɛ wulav tillaa kɔmayalɛ na pá yaa Haman ke kpaɣaa si í na wulav pá polo Isətɛɛ tɛɛ tɔɣɔv.

7

Hamah kɔvɔ

¹ Ǫpɔ́yɔ́ wulav na Hamah pa pola Isətɛɛ tɛɣɛ tɔɣɔv.
² Waatv wei pa caɣa sɔlvɔm nyɔ́ɔv ulɛna wulav pɔ́ɔsi Isətɛɛ kɛ kɔlvɔmtv nti i ka pɔ́ɔsa-i tete tɔ si: Pepeɣɛ n nyulɔɣi yee? Paa ma kawulaya hɔɣɔlvɔv maa ha-ɲ.

³ Mpɔ́vɔle Isətɛɛ si: Hai, ma cɛ, ma nyulɔɣi kɛ si ń ya má na ma yɛlaa tá weesiɲ. ⁴ Pə taɣa pɔlv, pa pɛɛta-tv si pa lentɔɣi na pá kpiisi-tv. Ye paa pɛɛta-tvɣv si tɔ tɔɣɔ yomle, maa sumaya ma taa nɔki na má kaɣatɔɣi-ɲ.

⁵ Ǫpɔ́yɔ́ wulav pɔ́ɔsa Isətɛɛ si: Pepee, awe mayasəna ńpɔ́yɔ́ i taa? Le-tv?

⁶ Ntɛna Isətɛɛ si: Tá kolontu sɔsɔ inɔɣɔle isayav Hamah inɛ.

Tənaɣa Hamah tɔnvɔv lɔla pee kɛ wulav na Isətɛɛ pa isɛntaa təna. ⁷ Ulɛna wulav kɔlvəna pááná kɛ tɔtɔɣɔle na í lu nɔnɔɣɔ tɛɛ kɛ tɔɲ tɛɛ. Hamah cɛkənaa si i tɔm tɛma, ulɛna í saali Isətɛɛ kin na í wiikina-i si: Waasi-m. ⁸ Wulav luna awalɔ na í svv, ulɛ i mayana Hamah luɲa Isətɛɛ tɛcaɣale nté. Mpɔ́vɔle wulav mapa kapuka si: Pə kpeɲna ma alv na ń kpiki ulɛɣɛ ma isɛntaa cəne tɔtɔ?

Wulav nɔɣɔ ta tu tiita atɛ. Ulɛna tɔmle nyəma hɔkɔ Hamah isɛntɔɔ. Ǫpɔ́yɔ́ pa hɔkaya mpa pə weɛ si pá kv tɔ. ⁹ Ǫpɔ́yɔ́ tɔmle nyəma taa lelv wei pa yaa si Hapona tɔ i heela wulav si: Hamah ka saaka tesika na ká kɔli mɛɛtələnnaa hiu na kakpasɔ kɛ i nɔnɔɣɔ tɛɛ si, i pusiɣi Maatosee wei i ka waasa-ɲ tɔ. Ulɛna wulav si: Pa pusi-i təna.

¹⁰ Ulɛna pá pusi-i na tesika ɲka i ka saaka Maatosee tɔɔ tɔ. Ulɛna wulav pááná tii tɔfɛ.

8

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ wulav Aselusi hawa Isətɛɛ ke Yuta nyóma kolontu Haman təyaga na ɪ nyəm təna ke kuyaku ηku. Uena Isətɛɛ huli wulav ke Maatosee si ɪni ɪ lɔlvɔv tu ke-ɪ. Ntəna wulav náá yaa Maatosee ² na í cele-ɪ kukuule nte ɪ ka mɔ Haman kin tɔ, na Isətɛɛ su-ɪ Haman təyaga paasənlɔ.

Wulav sənaw ke Yuta nyóma

³ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Isətɛɛ tasa wulav ke yəɣətənav. ɪ hota ɪ nəɔhɛɛ tɛɛ ké na wula na í wiina-ɪ si: Sənsi isayətɔnaa mpa Akaki tu Haman ka tayana Yuta nyóma tɔɔ tɔ.

⁴ Uena wulav huli Isətɛɛ ke ɪ wula k̀p̀r̀át̀ỳg̀ỳ na í kuli na í səɣ ɪ isentaa. ⁵ Na í tɔ si: Hai ma ce, ma caa si ń yele na pá ηmaa na pá sənsi təm nti Akaki tu Hametata pəyalɔ Haman ηmaawa si, pa kú Yuta nyóma mpa pa wɛ nyá kawulaya tetv təna taa tɔ. ⁶ Ma kaa pəsi na má nyənəɣi ma yəlaa səm ke mɔv.

⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Aselusi cɔ Isətɛɛ na Yuta tu Maatosee si: ɪ naa ma ha Isətɛɛ ke Haman təyaga. Ma yelaa na pá pusi-ɪ na tesika ke timpɪ ɪ tu Yuta nyóma tɔɔ ké nin tɔ. ⁸ Mɔv tɔ, ma kaa pəsi na má layasi təm nti pa suna ma hətɛ na pá tu ma kuyvsum tɔ. ɪle í ηmaa lɛɛtəli ke isəna í caaki si pá waasi Yuta nyóma tɔ. ɪ ηmaa-ɪ na ma hətɛ taa na í tu ma kuyvsum.

⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Maatosee kota wulav takəlasɪ ηmaalaa ke kuyaku ηku ku mayamaya. Pu ké pa isətv tooso nyəɣ Sifan kuyaku hiu na tooso nyəɣku wule ké. Uena pá ηmaa takəlasɪ ke Yuta nyóma na tetv fɛɣlaa, na tetv həɣələɣ nunɔwa na hiu na naatosompəɣələɣa (127). Pə kɔpaxav hatoo Enti haləna Itiyopii tɔ, pə kumataɣnaa səsaa na nyvɣv nyóma ke pa ηmaawa na pá teləsəna paa piitim mpi pə taa. Na Yuta nyóma

təm taa tətə. ¹⁰ Wulav Aselusi həte ke pa ηmaanaa na pá tv ı kuyusum. İlena tillaa caɣa ı kpaɣanəŋ sewa nyəŋ na pá pona lɛɛtələnaa mpeɣe tetv tənə taa. ¹¹ Lɛɛtələnaa mpe pa taa tənaya wulav ha nəɣə ke tetv tənə taa Yuta nyəma si: ı kpeɣeli na í taŋ. Paa piitim mpi pə yəlaa í kəma-mɛɣe yoonav í kv-wɛ, na í kpeŋna pa alaa na pa piya na í kuu pa wɛnav. ¹² İsoɗv naanɔwa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəŋkv wule maɣamaya ke í ká la mpv inəɣi tetv tənə taa. ¹³ Pvi wɛɛ si pá teləsi lɛɛtələnaa mpe pa təm ke paa tetv həɣəlɔɣv ŋku kv yəlaa ké, na pəcə Yuta nyəma səɔlv pvi na pá lɛɛti pa kolontunaa ke kuyaku ŋku kv wule. ¹⁴ Tillaa nu wulav təm ntəɣi mpv ilena pá kpa kawulaya kpaɣanəŋ tə na pá həkə na pá tɛɛ. Ḿpóɣv pa heela təm ntı tətəɣv Susi ıcate taa.

¹⁵ Ḿpóɣv Maatosee lu wulav tɛ, na í suu kawulaya wontu na pá lii-təɣi akpaayala na tə hvlɔmaa, na kponkponɗu toŋ nyəntv caɣa kvseem na í tema wula ntenuɣu. İlena Susi ıcate nyəma wiliti. ¹⁶ Ḿpóɣv pə heesa Yuta nyəma laŋa ke səsəm na pá nu lelen na pə kvsi pa nyɔɣv. ¹⁷ Ḿpóɣv wulav təm ntı tə tala paa tetv həɣəlɔɣv ŋku, na paa ıcate nte tə taa. İlena Yuta nyəma laŋa hvlɔmı katatəlaya na pá lá acima. Ḿpóɣv səɣəntv kpa piitim lemɗi nyəma na pa taa paɣale mv Yutaıtv.

9

Yuta nyəma lɛɛtɔɣv

¹ Waatv wei pə tala pa isəɗv naanɔwa na naale nyəŋ Ataa kuyaku naanɔwa na tooso nyəŋkv wule, isu tetv nyəma ká ηmakəli Yuta nyəma isu wulav ka sw tə. İlena pə layası na Yuta nyəma məli-wɛɣe

ηmakəlyu. ² Μρύγύ Yuta nyəma kota paa ıcate nte tə taa ké tetu təna taa, na pá tan na pá yona mpa pa puki pa kuy tə. Ama Yuta nyəma təm lapa yəlaa ke səyontu ke teu. Pa taa nəyolu ta pəsi na í la-weyə pulu. ³ Μρύγύ Maatosee təm lapa səyontu ke akewenaa səsaa, na tetu feŋlaa, na kumatəŋnaa səsaa, na kawulaya taa nyuyu nyəma, na pá sɛɛna Yuta nyəma tə. ⁴ Mpi tə, Maatosee nyuyu ka kula ı təmle taa ké na ı hətə yaa na pé tala tetu həyoləŋ təna taa, na ı toŋ səsəyɪ tam.

⁵ Μρύγύ Yuta nyəma kuwa pa kolontunaa tənaya səsəm, na pá lana mpa paa caaki-we təyɔ isəna pa səlɔlaa tə. ⁶ Pa kuwa yəlaa nasələ na nunuwa (500) ke Susi ıcate taa. ⁷⁻¹⁰ Μρύγύ pa kuwa Yuta nyəma kolontu Hametata pəyalu Haməŋ pəyalaa naanuwa. Pa həla nté Pasanetata, na Taləfəŋ, na Asəpata, na Polata, na Ataliya, na Alitata, na Paamasetə, na Alisayɪ, na Alitayɪ, na Fayesata. Ue pa ta kuu pa wɛnəv.

¹¹ Μρύγύ pa heela wulav ke kuyaku ηku ku mayamaya ke yəlaa isəna pa kuwa Susi ıcate taa tə. ¹² Ulena wulav heeli Isətee si: Yəlaa nasələ na nunuwa (500) ké Yuta nyəma kuwa Susi ıcate taa tike, na pé səsəna Haməŋ pəyalaa naanuwa. Isəntə pa kaa lan kuyu ke səsəm ke tetu həyoləŋ lələŋ taa. Ye n nyuləyɪ puləpu tətə, ue n sələmi-m, maa ha-η-wɪ.

¹³ Ulena Isətee si: Hai, ma cɛ, ma caa ké si ń ha Yuta nyəma ke kuyaku ke cele ısu saŋa na pá pusi Haməŋ pəyalaa naanuwa wei pa kuwa mpu tə na tuŋ.

¹⁴ Μρύγύ wulav ha nəyɔ na pá kpaali mpyəyɪ Susi ıcate taa na pá pusi-we na tuŋ. ¹⁵ Pə fema pa ıstəv Ataa kuyeyɛŋ naanuwa na liyiti nyəŋku wule, ulena

Susi ıcatə taa Yuta nyəma ku yəlaa ηmυnυyυ nuuwa (300). Ama pa ta kuu pa wənav.

¹⁶ M̄p̄ȳȳ tət̄u h̄əȳl̄əh̄ l̄əl̄əh̄ taa Yuta nyəma kotaa na p̄a t̄aη pa k̄ulaa. Haləna p̄a ku pa kolontunaa na m̄pa p̄aa caa-w̄e t̄ə pa taa k̄é yəlaa iyisi nutoso na naan̄uwa na kakpası (75000). Ue pa wənav ke pa ta kuu. ¹⁷ Pa is̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəη k̄uyaku naan̄uwa na tooso wule ke p̄ə lapa m̄p̄v̄. P̄ə fema naan̄uwa na liyiti nyəηku ulena p̄a l̄a k̄ol̄eȳe acima k̄uyaku s̄ə̄s̄ə̄v̄. ¹⁸ Ama k̄uyaku naan̄uwa na tooso na liyiti taa k̄é Susi ıcatə taa Yuta nyəma n̄a kotaa na p̄a ku pa kolontunaa. Ulena p̄a l̄a naan̄uwa na kakpası nyəηku ke acima k̄uyaku s̄ə̄s̄ə̄ηku. ¹⁹ P̄ə t̄ə k̄é ye p̄ə tala pa is̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəη Ataa, k̄uyaku naan̄uwa na liyiti nyəηku wule, acal̄e s̄ək̄p̄ena taa Yuta nyəma lakı acima k̄é na p̄a haakı t̄əmaɣa k̄uc̄ə̄η.

Acima k̄vt̄ə̄s̄e

²⁰ M̄p̄ȳȳ Maatosee ηmaa k̄uyeȳη inı ı t̄əm̄ na ı tilina Yuta nyəma m̄pa p̄aa w̄e t̄ətv̄ t̄əna taa t̄ə. P̄aa p̄əc̄ə̄l̄ə p̄əc̄ə̄l̄ə nyəma, p̄aa pooluη nyəma. ²¹ Na ı su si: P̄aa p̄ənaɣa ηka ı k̄a t̄əȳə m̄ə is̄ətv̄ naan̄uwa na naale nyəη Ataa k̄uyaku naan̄uwa na liyiti na naan̄uwa na kakpası wule ke acima. ²² M̄p̄i p̄ə t̄ə t̄ə, k̄uyeȳη in̄əȳi Yuta nyəma fita pa kolontunaa. Is̄ətv̄ inı ı taa k̄é pa lan̄wak̄ə̄ll̄e p̄əsa lan̄h̄ul̄əml̄e na pa wahala n̄aá p̄əsi k̄up̄ant̄v̄. P̄ə t̄ə k̄é p̄ə w̄e s̄i p̄a t̄əȳə acima ke k̄uyeȳη inı na p̄a ha pa t̄əma na k̄unȳənt̄v̄naa ke k̄uc̄ə̄η. ²³ M̄p̄ȳȳ Yuta nyəma m̄uwa nti Maatosee ηmaawa t̄ə na p̄a su si: T̄ıı lakı m̄p̄ȳȳ p̄aa p̄ənaɣa ηka.

24 Ntɛna Maatosee tɔɔsi-wɛ si Akaki tu Hametata pɔyalɔ Haman wei i kɛ Yuta nyɔma kolontu tɔ i ka tɛma i taa kɛ si i kpiisiyi-tu. Halɛna i maɣasi pɛle nte pa yaa si Pulim tɔ, na i suna ta kuyɔ kuyaku. 25 Ama Isətɛɛ nɔ wulav, ɔlena ɔlɛ i ηmaa, na isayatu nti Haman ka tu i taa kɛ Yuta nyɔma tɔ tɔ, tɔ mɛli i nyɔyɔ taa. Pɛ tɔ kɛ pa pusa i na i pɔyalaa na tuη. 26 Pɛ tɔ kɛ pa ha kuyɛɛη inɔyi pɛle maɣasuyɔ hɛtɛ si Pulim. Mɔpɔyɔ pa keesɛna lɛɛtɛli taa tɔm, na nti tu maɣana-wɛ tɔ. ɔlena 27 pɔ su si pɔ na pa piya na Yuta tapɛsɛlɔη paa tɔki acima kɛ kuyɛɛη inɔyi paa pɛnaya ηkaya teitei isu Maatosee suw tɔ. 28 Pɛ wɛɛ si tɛtu tɛna taa Yuta nyɔma tɛna na pa waali lɔlɔη nyɔma paa tɔki Pulim acima anɛyɛ tam tɔ kɛ, pa kaa sɔɔ a tɔɔ.

29 Mɔpɔyɔ Isətɛɛ na Yuta tu Maatosee pa tasa lɛɛtɛli naale nyɔη kɛ ηmaav si pɔ sɔɔsi kancaalaya nyɔη kɛ toη kɛ Pulim tɔm taa. 30 Aselusi tɛtu hɔyɔlɔη nunɔwa na hiu na naatosompɔyɔlaya taa (127), Yuta nyɔma kɛ pa ηmaa lɛɛtɛlɛnaa mɔpɛ si pɔ ha-wɛyɛ alaafɔya. 31 ɔlena pa na pa waali lɔlɔη nyɔma pa tɔki Pulim acima anɔyi kuyɛɛη wei Isətɛɛ na Maatosee pa su-wɛ tɔ. Pa yɔyɔta nɔhɔkɔtu na wula nna paa wii na pɛ fɛɛ acima kuyɛɛη inu tɔ pɛ tɔm. 32 Mɔpɔyɔ Isətɛɛ lapa na Pulim acima pɛsi pulɔ sɔsɔɔm. ɔlena pɔ ηmaa-tɔyi takɔlaya taa.

10

Maatosee waasuyɔ kɛ Yuta nyɔma

1 Mɔpɔyɔ wulav Aselusi tu lampuu kɛ tɛtɔnaa mpa pa tɛna i tɔyaa tɔ pa yɔlɛaa, halɛna pɔ kpɛnna tɛtu nti lɔm cɔɔnaa tɔ. 2 Pa keesɛ Aselusi tɛma lɛnna nna a hulɔyi i toη na i pɛsuyɔ tɔ, na isɛna i kusa

Maatosee nyuyv tə pə təm ke Metii na Peesi awulaa takəlaya taa. ³Yuta tv Maatosee ka kena wulav waah tv təkpe. I paasayana i Yuta nyóma ke teu ké. Ilena pəle pá tvgvna-i na pa luyv svv-i teu.

PHIPI LI ISO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377